

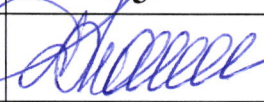

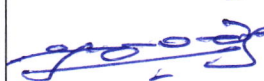

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova
IMSP Institutul de Medicină Urgentă

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND IGIENA MÎNILOR

CHIȘINĂU 2025

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr.03/57 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind igiena mâinilor	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale

1. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Elemente privind responsabil/ operațiune	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
	1				
1.1.	Aprobat	Manea Diana	Director al IMSP IMU	26.02.2025	
1.2.	Verificat	Maxim Igor	Vicedirector medical	25.02.2025	
1.3.	Verificat	Vovc Liviu	Responsabil de managementul calității serviciilor medicale	17.02.2025	
1.4.	Elaborat	Pinteac Olga	Asistenta medicală șefă	14.02.2025	
1.5.	Elaborat	Tuchila Valentina	Asistentă medicală superioară s. microchirurgie	12.02.2025	

1. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale.

Nr. Crt.	Ediția/revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
	1	2	3	4
2.1.	Ediția 1	Mai multe componente a procedurii respective	Documente noi elaborate de MS	03.10 2023
2.2.	Revizia 1			26.02.2025

3. Nominalizarea persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale.

Toți angajații din cadrul IMSP Institutul de Medicină Urgentă.

4. Scopul procedurii:

- Procedura are drept scop descrierea asepsiei mâinilor, indicațiile acesteia după gradul de risc infecțios, utilizarea corectă a antisepticelor, astfel încât activitatea medicală să se desfășoare în condiții de securitate atât pentru pacient cât și pentru personalul medical;
- Prevenirea infecțiilor asociate asistenței medicale;
- Prin respectarea acestei proceduri, implicit va crește gradul de satisfacție al pacienților și a calității actului medical.

5. Domeniul de aplicare a procedurii operaționale respective:

Procedura se aplica in toate departamentele, secțiile și serviciile din cadrul IMSP Institutul de Medicină Urgentă.

Prevederile prezentei proceduri se aplică de către tot personalul din cadrul IMSP Institutul de Medicină Urgentă.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr.03/57 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind igiena mâinilor	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale

6. Documente de referință aplicabile procedurii operaționale respective:

- SR EN ISO 9001:2008, actualizat în 2015 – Sistem de management al calității. Principii fundamentale și cerințe de bază;
- **SR ISO IWA 1:2009** - Sisteme de management al calității. Linii directoare pentru îmbunătățiri de proces în organizațiile de servicii de sănătate;
- **SR CEN/TS 15224:2007** - Servicii de sănătate. Sisteme de management al calității. Ghid pentru utilizarea standardului EN ISO 9001.

6.1. Reglementări internaționale:

- Regulamentul UE nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind standardizarea europeană.

6.2. Reglementări naționale:

- Legea ocrotirii sănătății Nr.411-XII din 28.03.1995;
- Legii nr.263 din 27.10.2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului;
- Legii nr.264 din 27.10.2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic;
- Reglementari si norme interne;
- Ghidul OMS;
- Ghidul practic „Siguranta injectiilor” aprobat prin ordinul MS nr.765 din 30.09.2015<
- Ghiduri pentru prevenirea rezistentei multibacteriene;
- Ghid de supraveghere și control în infecțiile nosocomiale (aprobat prin ordinul MS nr.51 din 06.02.09);
- Ghiduri privind asistența spitalicească

6.3. Reglementări secundare:

- Ordinul MS nr.567 din 17 iunie 2021 „Cu privire la aprobarea Listei indicatorilor de performanță a activității instituției medico-sanitare publice și modului de evaluare a îndeplinirii acestora”.

6.4. Reglementări interne:

- Organigrama IMSP Institutul de Medicină Urgentă;
- Regulamentul de organizare și funcționare al IMSP Institutul de Medicină Urgentă;
- Ordinul IMSP IMU nr.93 din 08 iunie 2017 „Cu privire la implementarea procedurii cadru privind elaborarea procedurilor în cadrul IMSP Institutul de Medicină Urgentă”;
- Circuitul documentelor, inclusiv cele electronice, aprobate la nivelul IMSP Institutul de Medicină Urgentă.

7. Definiții și abrevieri ale termenilor:

7.1. Definiții ale termenilor

Nr.	Termenul	Definiția și/sau, dacă este cazul, actul care definește termenul.
1.	Procedura operațională	Procedura care descrie un proces sau o activitate. care se desfășoară la nivelul unuia sau mai multor compartimente.
2.	Antiseptic	Produsul biocid care fie inhibă dezvoltarea fie distruge microorganismele la nivelul tegumentelor, mucoaselor încât pentru prevenirea infecțiilor.
3.	Sapun antiseptic	Sapun care conține un agent antiseptic în concentrație suficientă pentru a inactiva agenții patogeni și/sau reducerea înmulțirii acestora.
4.	Flora rezistentă	Flora care există la nivelul tegumentelor pielii și care reprezintă o barieră împotriva colonizării cu agenți patogeni din exterior; agenții patogeni ai florei cutanate pot fi implicați în producerea infecțiilor asociate îngrijirilor medicale

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr.03/57 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind igiena mâinilor	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale

5	Flora tranzitorie	Flora cu care se contamineaza tegumentul mainii in timpul actelor de ingrijire medicala este reprezentata de cele mai multe ori de agenti patogeni rezistenti la antibiotice; acestia provin din tubul digestiv; mediu, ei jucand un rol important in producerea infectiilor asociate ingriirilor medicale.
6	Curatare	Etapa preliminara obligatorie permanenta si sistemica in cadrul oricarei activitati sau proceduri de indepartare a murdariei (materie organica si anorganica) de pe suprafete(inclusiv tegumente) sau obiecte prin operatiuni mecanice sau manual, utilizandu-se agenti fizici si /sau chimici care se efectueaza in unitatile sanitare de orice tip, astfel incat activitatea medicala sa se desfasoare in conditii optime de securitate.

7.2 Abrevieri ale termenilor-exemple

Nr. Crt.	Abrevierea	Termenul abreviat
1	2	3
7.2.1.	PO	Procedură operațională
7.2.2.	E	Elaborare
7.2.3.	V	Verificare
7.2.4.	A	Aprobare
7.2.5.	Ap	Aplicare
7.2.6.	Ah	Arhivare
7.2.7.	EN	Standard european
7.2.8.	ISO	Organizația internațională pentru standardizare
7.2.9.	CSPLIAAM	Compartiment de supraveghere, prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale .
7.2.10.	IAAM	Infectii asociate asistentei medicale

8. Descrierea prezentei proceduri operaționale:

Fundamentare:

Transmiterea microorganismelor prin intermediul mainilor personalului medical este principala cauza a aparitiei a infectiilor asociate asistentei medicale, iar igiena mainilor personalului medical ramane cea mai importanta masura pentru prevenirea si limitarea acestor infectii.

Igiena mainilor reprezinta cea mai simpla, cea mai eficienta si dovedita metoda de a reduce incidenta infectiilor asociate asistentei medicale.

Flora microbiana a mainilor poate fi:

- tanzitorie supraviețuiește perioade scurte de timp (E.coli, Klebsiella, Pseudomonas, Salmonella, Rotavirus, Albicans, inclusiv tulpini spitalicești);
- rezistentă - flora stafilococică;
- infecțioasă - cuprinde microorganisme ce produc infecții ale pielii (panariti).

Nu se recomanda manichiura sau unghiile lungi, purtarea de bijuterii sau ciasuri de mina.

Mainile constituie cai de transmitere pentru aproape orice fel de agenti patogeni de la un pacient la altul, sau de la un membru al personalului la pacient. Astfel, igiena mainilor este cea mai importanta procedura de prevenire a infectiei. Pentru a proteja pacientii de infectiile asociate asistentei medicale, igiena mainilor trebuie sa se realizeze periodic si complet. Intr-adevdr, mainile curate si sanatoase, cu pielea intacta, cu unghiile taiate, si fara inele minimalizeaza, riscul contaminarii. Nu numai unghiile artificiale pot fi adevrate depozite de microorganisme ci si mainile aspre si cu pielea crapata.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr.03/57 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind igiena mâinilor	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale

Intreg personalul trebuie sa mentina o igiena personala adecvata. Unghiile trebuie taiate scurt si pastrate curate. Este interzis purtarea unghiilor false. Parul trebuie tuns scurt sau prins. Personalul de sex masculin trebuie sa poarte barba si mustață taiate scurt si curate.

Materiale necesare :

- sapun lichid;
- produs pentru dezinfectia igienica a mainii prin frictiune;
- produs antiseptic pentru dezinfectia chirurgicala a mainilor prin frictiune;
- produs antiseptic pentru dezinfectia chirurgicala a mainilor prin spalare;
- produs pentru spalarea chirurgicala a mainilor cu pvp;
- prosoape de hartie ;
- perie de unghii, burete de plastic.

Procedura generala - implimentare

- Se vor inlatura inelele pentru ca ele adapostesc murdarie qi microorganisme; unghiile naturale trebuie sa fie taiate, scurte si curate;
- Se vor uda mainile si incheieturile mainilor cu apa calda si se va aplica sapunul. Nu se va folosi sapun solid pentru ca acesta permite transmiterea infectiei. Se vor tine mainile cu cotul in sus pentru a impiedica apa sa se duca in sus pe maini si apoi iar in jos, contaminand astfel zonele curate;
- Se vor freca puternic mainile cu multa spuma de sapun cam 10 secunde. Sapunul si apa calda reduc tensiunea suprafetei si aceasta, ajutata de frecare, slabeste microorganismele care vor fi ilaturate impreuna cu spuma;
- Se va acorda o atentie deosebita zonelor de sub unghii si zonelor cuticulelor, precum
- si degetului mare si partilor laterale ale degetelor si mainilor pentru ca aceste zone sunt propice dezvoltarii microorganismelor;
- Se va evita stropirea accidentala cu apa pe propriile haine cit si pe podea deoarece microorganismele se raspandesc mai usor pe suprafete umede si totodata podelele alunecoase sunt periculoase;
- Se va evita sa se atinga chiuveta si robinetele deoarece ele se considera a fi contaminate;
- Se vor clati mainiile si incheieturile mainilor foarte bine pentru ca jetul de apa curgand sa indeparteze spuma de sapun cu impuritatile si microorganismele existente;
- Se vor sterge mainile, tamponind bine cu un prosop de hirtie. Se va evita frecarea care poate cauza asprirea mainilor;
- Daca chiuveta nu este prevazuta cu un dispozitiv pentru genunchi sau picior de inchidere a apei, se vor inchide robinetele apucandu-le cu un prosop de hirtie uscat pentru a evita recontaminarea mainilor.

DECONTAMINAREA MAINILOR

Decontaminarea mainilor se realizeaza in trei moduri:

- Spalarea simpla igienica a mainilor;
- Dezinfectarea igienica a mainilor;
- Dezinfectarea chirurgicala a mainilor.

Spalarea simpla igienica a mainilor

Scop:

- indepartarea murdariei;
- reducerea florei microbiene tranzitorii.

Durata: 30-60 secunde

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr.03/57 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind igiena mâinilor	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale

Cerinte: apa de la robinet, sapun simplu preferabil lichid, hartie prosop, dispenser pentru hartie prosop.

Indicatii: inainte de masa, dupa folosirea toaletei, daca mainile sunt vizibil murdare.

Tehnica: tehnica celor 6 pasi

- se umezesc mai intai mainile cu apa;
- se aplica 3-5 ml sapun lichid pe maini;
- se freaca mainile impreuna pentru cel putin 15 secunde;
- se acopera toata suprafata mainilor si a degetelor;
- se clatesc bine mainile cu apa si se usuca bine cu prosop de hartie;
- se foloseste prosop de hartie pentru a inchide robinetul.

Dezinfectia igienica a mainilor (anexa 1):

1. Dezinfectia mainilor prin spalare:

Scop:

- reducerea florei microbiene tranzitorii;
- reducerea florei microbiene rezidente.

Durata : 1-2 min (50-60 sec)

Cerinte: apa de la robinet, produs antiseptic (sapun lichid antibacterian) 3-5 ml, dispenser pentru sapun lichid, baterie de chiuveta cu sensor.

Indicatii:

- inainte si dupa contactul cu pacientul;
- imediat inainte de manevrele aseptice;
- dupa contactul cu fluide biologice, plagi sau tegumente lezate;
- dupa atingerea echipamentelor sau obiectelor din jurul pacientului;
- inainte si dupa scoaterea manusilor;
- se face imediat inaintea manevrei/imediat dupa manevra.

Tehnica: tehnica celor 6 pasi

- se umezesc mai intai mainile cu apa;
- se aplica 3-5 ml sapun lichid pe maini;
- se freaca mainile impreuna pentru cel putin 15 secunde;
- se acopera toata suprafata mainilor si a degetelor;
- se clatesc bine mainile cu apa si se usuca bine cu prosop de hartie;
- se foloseste prosop de hartie pentru a inchide robinetul.

2. Dezinfectia mainilor prin frecare:

Scop:

- eliminarea si/sau distrugerea florei microbiene tranzitorii;
- reducerea florei microbiene rezidente.

Durata: 30 secunde - 1 min (20-30 sec)

Cerinte: produs antiseptic; dispenser pentru solutie alcoolica.

Indicatii:

- inainte si dupa contactul cu pacientul;
- imediat inainte de manevrele aseptice;
- dupa contactul cu fluide biologice, plagi sau tegumente lezate;
- dupa atingerea echipamentelor sau obiectelor din jurul pacientului;
- inainte si dupa scoaterea manusilor;
- se face imediat inaintea manevrei/imediat dupa manevra
- .

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr.03/57 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind igiena mâinilor	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale

Daca mainile nu sunt vizibil murdare sau contaminate cu sange/lichide biologice = maini curate, uscate si fara talc. Este precedata de o spalare cu apa si sapun lichid, in cazul mainilor vizibil murdare (mainile se spala inainte de aplicarea alcoolului).

Se asteapta uscarea alcoolului dupa aplicare!!!

Tehnica: tehnica celor 6 pasi

- se umezesc mai intai mainile cu apa;
- se aplica 3-5 ml sapun lichid pe maini;
- se freaca mainile impreuna pentru cel putin 15 secunde;
- se acopera toata suprafata mainilor si a degetelor;
- se clatesc bine mainile cu apa si se usuca bine cu prosop de hartie;
- se foloseste prosop de hirtie pentru a inchide robinetul.

Dezinfectia chirurgicala a mainilor (anexa 2):

1. Dezinfectia chirurgicala a mainilor prin frecare:

Scop:

- elirninarea si/sau distrugerea florei microbiene tranzitorii;
- reducerea florei microbiene rezidente.

Durata: 3-5min

Cerinte: produs antiseptic; aplicarea succesiva (3 doze) a cate 5 ml; dispenser pentru solutie alcoolica.

Tehnica:

- este precedata de o spalare cu apa sterila si sapun antiseptic maini curate, uscate si fara talc;
- cu primele 2 doze se freaca mainile, pumnii, antebratetele până la coate;
- la a 3 a doza, se parcurg cele 6 etape obligatorii pentru maini.

2. Dezinfectia chirurgicala amainilor prin spalare:

Scop :

- eliminarea si/sau distrugerea florei microbiene tranzitorii;
- reducerea florei microbiene rezidente.

Durata: tehnica in 3 timpi (3 ori 2 min: 6 min)

Cerinte: produs antiseptic (sapun antimicrobian), 3 doze de sapun a cate 3-5 ml fiecare, apa sterila, chiuveta cu senzoor, dispenser pentru sapun, perie pentru unghii daca sunt vizibil murdare, uscare cu prosop steril.

Indicatii :

- este precedata de indepartarea bijuteriilor si o spalare simpla;
- inaintea manevrelor invazive, chirurgicale, care au contact cu tesuturi sterile ale organismului;
- se recomanda sa nu se foloseasca perii; daca se folosesc, trebuie sa fie sterile, de unica utrlizare.

Tehnica de spalare chirurgicala: pozitia ridicata a mainilor fata de antebrate.

Succesiunea decontamindrii:

- scoaterea ceasului si a bijuteriilor;
- umezirea mainilor si antebratelor cu apa potabila curgatoare, sapunirea minutioasa amainilor cu sapun antiseptic, spatii interdigitale, peri si sununghial si antebratelor 30 sec;
- inlaturarea sapunului si murdariei cu apă potabila;

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr.03/57 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind igiena mâinilor	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale

- uscarea minuțioasă a mâinilor cu servetele sterile;
- prelucrarea unghiilor și pliurilor periungھیale;
- aplicarea antisepticului și fricționarea lui;
- soluția antiseptică se va afla în dispensere cu deschidere de la cot sau picior;
- îmbrăcarea de manșuri sterile se face pe mână uscată.

Reguli de utilizare a antisepticelor:

- un produs antiseptic se utilizează numai în scopul pentru care a fost avizat;
- se respectă întocmai indicațiile de utilizare de pe eticheta produsului;
- se respectă întocmai timpul de contact precizat în avizul produsului;
- pe flacon se notează data și ora deschiderii și data limită până la care produsul poate fi utilizat în conformitate cu recomandările producătorului;
- la fiecare utilizare flaconul trebuie deschis și închis corect. flaconul se manipulează cu atenție;
- în cazul flacoanelor cu antiseptic este interzisă atingerea gurii flaconului pentru a evita contaminarea;
- este interzisă transvazarea în alt flacon;
- este interzisă reconditionarea flaconului;
- este interzisă completarea unui flacon pe jumătate golit;
- este interzisă amestecarea precum și utilizarea succesivă a două produse antiseptice diferite;
- sunt de preferat produsele condiționate în flacoane cu cantitate mică;
- se păstrează numai în flacoanele originale pentru a evita contaminarea lor și pentru a nu pierde informații de pe eticheta flaconului;
- flacoanele se păstrează la adăpost de lumină și căldură.

Pentru a preveni situația în care mâinile devin uscate și crapate se aplică după fiecare spălare o cremă emolientă sau se înlocuiește agentul de curățare cu un altul. Trebuie avut în vedere că loliunea sau crema de mâini folosită să nu afecteze interiorul mâinilor deteriorându-le;

Dacă apar dermatite la personalul medical, va trebui realizată o evaluare a medicului dermatolog pentru a stabili dacă persoana respectivă mai poate lucra în mediul spitalicesc până la vindecare.

Proceduri recomandate în funcție de nivelul de risc:

Nivel de risc	Procedura	Indicații
Minim	Spălarea mâinilor sau Dezinfectia igienică a mâinilor prin frecare	Când mâinile sunt vizibil murdare La începutul și sfârșitul programului de lucru. Înainte și după scoaterea mâinilor sterile sau nesterile Înainte și după contactul cu pacienții. După utilizarea grupului sanitar înainte și după activitățile de curățenie

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr.03/57 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind igiena mâinilor	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale

Interimar	Dezinfectia igienica a mainilor prin frecare sau Dezinfectia igienica a mainilor prin spalare	Dupa contactul cu un pacient izolat septic. Inainte de realizarea unei proceduri invazive. Dupa orice contact accidental cu sangele sau alte lichide biologice Dupa contactul cu un pacient infectat si/sau cu mediul in care sta . Dupa toate manevrele potential contaminante . Inainte de contactul cu un pacient izolat profilactic. Inainte realizarii unei punctii lombare, abdominale, articulare sau similare inainte manipularii dispozitivelor Intravasculare, tuburi de dren, pleurale sau similare . In cazul manoperelor contaminante efectuate succesiv la acelasi pacient inainte si dupa ingriiirea plagilor.
Inalt	Dezinfectia chirurgic. mainilor prin frecare sau dezinfectia chirurgicala mainilor prin spalare.	Înainte de toate interventiile chirurgicale, Înainte tuturor manevrelor care necesita o asepsie de tip chirurgical: montarea cateterelor centrale, punctii amniotice, rahidiene si alte situatii similare.

Complicatii:

Deoarece indeparteaza grasimea naturala a pielii, spalarea frecventa a mainilor poate duce la uscarea mainilor si la iritatii. Aceste efecte sunt probabil si mai des intilnite in cazul folosirii repetate a agentilor de curatare antiseptic mai ales la persoanele cu piele sensibila. De aceea trebuie clatit foarte bine dupa orice folosire in exces a agentilor de curatare, pentru a diminua riscul iritatiilor.

Indicator de masurare a eficientei activitatii:

Numar probe sanitatie maini, cu rezultat pozitiv din total probele sanitatie maini, recoltate din fiecare sector de lucru, pe an.

9. Responsabilități și răspunderi în derularea activității:

9.1. Medici, asistenții medicale și în genere toți angajații din cadrul IMSP IMU sunt responsabili pentru îndeplinirea acestei proceduri.

a. Responsabilul de proces – Președintele Consiliului Calității (CC) și asistenta medicală șefă:

- ✓ elaborează/revizuieste/retrage procedura;
- ✓ coordonează aplicarea procedurilor de asigurare și evaluare a calității;
- ✓ gestionează elaborarea procedurilor și instrucțiunilor de lucru.

b. Director IMSP Institutul de Medicină Urgentă:

- ✓ aprobă procedura.

c. Vicedirectorul medical din cadrul IMSP Institutul de Medicină Urgentă:

- ✓ impune aplicarea procedurii;
- ✓ asigură resurse pentru aplicarea procedurii.

d. Responsabilii de proces:

- ✓ aplică și respectă procedura;
- ✓ difuzează procedură în cadrul compartimentului;
- ✓ organizează grupuri de lucru pentru discutarea și aplicarea procedurii.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr.03/57 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind igiena mâinilor	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale

10. Anexe:

11. Cuprins:

Numărul componentei	Denumirea componentei din cadrul procedurii operaționale	Pag
1	Coperta	1
2	Lista responsabililor de elaborare	2
3	Nominalizarea responsabililor la care se difuzează ediția	2
4	Scopul	2
5	Domeniul de aplicare	2
6	Documente de referință	3
7	Definiții ale termenilor	3
8	Abrevieri	4
9	Descrierea procedurii	4
10	Decontaminarea mâinilor	5
11	Dezinfecția igienică a mâinilor + anexa 1	6
12	Dezinfecția chirurgicală a mâinilor + anexa 2	7
13	Reguli de utilizare a antisepticelor	8
14	Proceduri recomandate în funcție de nivelul de risc	8
15	Complicații	9
16	Responsabilități	9
17	Cuprins	10
18	Anexa 1: Cum se dezinfectează corect	11
19	Anexa 2: Dezinfecția chirurgicală a mâinilor	12